

FOA SOSU

februar 2021 - nr. 1

De danser corona væk

Side 12

FOA SOSU 1

FEBRUAR 2021

DET FASTE

Leder	3
Kort og godt	11, 15, 22
En dag i rådgivningen	27
SOSU-kryds	28

4 EN FANTASTISK INDSATS

På plejehjemmet Irlandsvej blev over 100 smittet med corona. Tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten ser tilbage på nogle vanvittige uger.

7 DET BØR KOSTE

En indsats ud over det sædvanlige skal belønnes, men medlemmernes sikkerhed er ikke til salg, understreger FOA SOSUs formand.

8 ET HAV AF KLAGER HJALP

Elisabeth Andersen måtte have hjælp fra fagforeningen, da jobcenteret ikke ville anerkende, at hun var syg.

12 "VI DANSER CORONA VÆK"

Personalet på Plejecenter Toftehaven giver corona og dårligt humør kamp til stregen.

16 TESTER KOLLEGERNE

I flere kommuner har SOSU-medarbejdere fået nye opgaver som corona-testere. Vi har besøgt to af dem.

19 NYE KRÆFTER I FOA SOSUs BESTYRELSE

20 "JEG HÅBER, DE HAR HUSKET OS"

Indsatsen under corona har styrket Linda Lundqvists bevidsthed om, at hun har et vigtigt job.

25 NÅR NØDEN ER STØRST, ER SKÆRMEN NÆRMEST

Da corona spændte ben for uddannelsen af tillidsrepræsentanter i fagforeningen, blev nye metoder taget i brug.

SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOA

FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg
Tlf.: 4697 2222, sosu@foa.dk, www.foa.dk/sosu

Ansvarshavende Tina Græsted, tigr@foa.dk, formand
Redaktør Anne Guldager (angul@foa.dk).

Layout Karen Hedegaard. Tryk Scanprint. Oplag 18.600. ISSN 2596-4119

FORSIDE: PLEJECENTER TOFTEHAVEN. FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

HER HJÆLPER INGEN VACCINE

AF TINA GRÆSTED,
FORMAND FOR FOA SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

I januar måned skulle vi i FOA SOSU udtage arbejdspladser til en eventuel konflikt i forbindelse med overenskomstforhandlingerne på det offentlige område.

I alt 10 procent af FOAs arbejdspladser skal udtages, så FOA er klar til at varsle strejke, hvis forhandlingerne bryder sammen.

Mange spørger af gode grunde sig selv, hvordan vi skal kunne gå i konflikt midt i en sundhedskrise, hvor medlemmerne i forvejen ligger vandret på grund af egen eller andres smitte.

Det seneste år har ikke meget været, som det plejer, men vores vanskeligheder ved at udtage områder til konflikt adskiller sig desværre ikke så meget fra sidste gang, vi stod med opgaven.

Ved overenskomstforhandlingerne i 2018 udsendte fagforeningen strejkevarsler i både kommuner og region.

Når dét sker, går arbejdet med at lave nødberedskabsaftaler sammen med arbejdsgiverne i gang, men flere steder måtte vi give fortabt og

slette udtagne arbejdspladser fra listen igen.

På mange arbejdspladser både i kommuner og region levede den almindelige hverdag nemlig i forvejen ikke op til kravene for et nødberedskab.

Vi havde arbejdspladser med mange langtidssyge, mange ubesatte stillinger, mange ufaglærte og mange timelønnede vikarer.

Særligt slemt var det i aften- og nattevagterne i ældreplejen, men vi oplevede det også på en stor del af de medicinske og akutte afdelinger. Ingen opgaver kunne fjernes, og der var reelt ikke ansat fast personale nok til at få den almindelige hverdag til at fungere.

Vil vi kunne komme til at stå i den samme situation denne gang?

Ja.

Vil vi kunne give coronaen skylden?

Nej.

Forklaringen skal findes i en udsultet ældrepleje og et presset sundhedsvæsen. Begge steder er der skåret ind til benet, og der kan ikke tiltrækkes den nødvendige faglærte arbejdskraft.

Det har ikke en pind med corona at gøre, og politikerne må indse, at det ikke er noget, vi kan vaccinere os ud af.

På mange arbejdspladser både i kommuner og region levede den almindelige hverdag nemlig i forvejen ikke op til kravene for et nødberedskab.

Tina Græsted

EN FANTASTISK INDSATS I NOGLE VANVITTIGE UGER

Et rekordstort smitteudbrud fik næsten lagt et plejehjem i Tårnby ned. Tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten gør status efter nogle vanvittige uger, hvor også de selv var smittede.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO ANNE GULDAGER OG FIE STOLTZE

"Jeg troede, smerterne i min krop stammede fra, at jeg havde båret rundt på mine tvillingebørnebørn".

Med i alt fem børnebørn og et fysisk krævende arbejde er sygehjælper Bente Bech Jørgensen vant til lidt af hvert, men smerterne var alligevel anderledes denne gang, og mistanken kom snigende.

Og ganske rigtigt. Bente Bech Jørgensen var en af de 36 medarbejdere, der sammen med 46 beboere alle blev testet positiv med Covid19 på plejehjemmet Irlandsvej i Tårnby den 25. november. Inden udbruddet var ovre, var over 100 blevet smittet, og "Irlandsvej" blevet danmarksberømt.

Også social- og sundhedsassistent Anja Thorsager var iblandt.

Hun og Bente Bech Jørgensen måtte derfor i de mest hektiske dage følge med på afstand.

En afstand, der føltes endnu længere, da Anja Thorsager og Bente Bech Jørgensen er henholdsvis arbejdsmiljørepræsentant og tillidsrepræsentant og derfor vant til at

være der for kollegerne i dagligdagen i mere end én forstand.

"Det kom fuldstændig bag på mig, at jeg var smittet", fortæller Anja Thorsager. "Vi var jo blevet testet løbende, og jeg havde været negativ hver gang.

Der gik et par dage, fra hun måtte gå i isolation, og til hun fik symptomer. Hun nåede derfor at blive ramt af en dyb frustration over at sidde med hænderne i skødet uden at kunne hjælpe de tilbageværende kolleger, som hun vidste lå vandret. Til gengæld fik hun et lidt mildere forløb end Bente Bech Jørgensen og kom derfor hurtigere retur.

LÆSTE MAILS FRA SYGESENGEN

Fra sygesengen kunne Bente Bech Jørgensen som tillidsrepræsentant ikke undgå at mærke, at "der var gang i den", som hun siger.

"Jeg var jo ikke så syg, at jeg ikke kunne læse mails, og jeg kunne sagtens fornemme stemningen", fortæller hun.

"Når sådanne ting sker, synes man jo, at der skulle have ligget en færdig plan parat, men der var ingen der havde forestillet sig det her omfang. Der

kan ikke undgå at opstå en form for kaos, når man lægger en arbejdsplads ned på én gang".

"Vi skulle ned på nødberedskab, før der måtte komme vikarer, så vi var helt skeløjede af travlhed. Når man ramler ind i noget, der er så kritisk, er det svært at få det til at hænge sammen med ufaglærte", tilføjer Anja Thorsager.

At plejehjemmet desuden igennem længere tid havde manglet flere på lederposterne, blandt andet afdelingslederne på de hårdest ramte afdelinger, gjorde det ikke lettere.

"Jeg måtte på et tidspunkt have fat i min øverste leder for at høre, hvor lang tid, hun egentlig troede, det tog at udføre morgenpleje på en isolationsstue. Vores virkeligheder var langt fra hinanden, og ud over morgenplejen skal beboeren jo også have hjælp flere gange i løbet af dagen", siger Anja Thorsager.

"Jeg havde en aftenvagt, hvor jeg skulle have udstyret af og på 28 gange", tilføjer Bente Bech Jørgensen.

LOGISTIKKEN KOM PÅ PLADS

Selvom kaos herskede særligt de

Tillidsrepræsentant Bente Bech Jørgensen og arbejdsmiljørepræsentant Anja Thorsager var begge blandt de ufatteligt mange smittede på Plejehjemmet Irlandsvej i Tårnby.

►►► første dage, har både Anja Thorsager og Bente Bech Jørgensen respekt for den logistik, der trods alt kom på plads forholdsvis hurtigt. Hvor plejehjemmet blev delt op i zoner, der ikke måtte overskrides, og hvor der kom meget tydelige instrukser for, hvem der måtte gøre hvad.

Zoneopdelingen betød, at alle måtte acceptere ikke at kunne udføre flere af deres sædvanlige opgaver, da man i perioden ikke måtte overskride sin egen zone. Eksempelvis blev Bente Bech Jørgensen irettesat, da hun overskred en zone for at tale med den konstituerede plejehjemsleder.

"Det er svært som tillidsrepræsentant ikke at kunne gå ind til ledelsen, som jeg plejer, og jeg er også nødt til at kunne bevæge mig rundt for at tale med mine kolleger fra de andre afdelinger. Jeg skal nok pænt gå igennem kælderen og klæde mig af og på, men når man er tillidsrepræsentant, kan man ikke nøjes med at tale i telefon med kolleger i krise. Der skal gives plads til frustrationerne – de skal ikke pakkes væk".

STÆRKERE SAMMENHOLD

Selvom frustrationerne har været til at tage og føle på, og stadig er det, da Anja Thorsager og Bente Bech Jørgensen lader sig interviewe, er der også kommet noget godt ud af fortrædelighederne, mener de.

"Jeg har hørt folk sige, at det her har styrket sammenholdet. Blandt andet var der en elev, der sagde, at selvom det har været ganske forfærdeligt, er vi blevet meget mere opmærksomme på hinanden og bedre til at hjælpe hinanden. Vi er ikke længere bare kolleger, men gode kolleger", siger Bente Bech Jørgensen.

"Vi har savnet det gode kollegaskab, så det må vi ikke sætte over styr igen. Det kan vi kun holde ved lige, hvis vi italesætter vores erfaringer. Anja og jeg skal skabe rum til, at kollegerne kan komme af med det, der har frustreret dem, så vi kan komme videre sammen".

"Vi var jo i samme båd og stod i samme suppedas, så vi er nødt til at lægge det bag os", siger Anja Thorsager.

ROS ER IKKE NOK

At lægge frustrationerne bag sig er dog ikke ensbetydende med, at november og december 2020 bør indskrives i den kommunale glemmebog, understreger de begge.

Tværtimod.

"Vores konstituerede plejehjemsleder har været god til at rose, og det har betydet meget. Oftest har det dog været via mail, som det af gode

grunde ikke har været nemt at følge med i for alle. Vi har også fået dejlig juleslik og frugt og ikke mindst en ekstra fin julegave", fortæller Bente Bech Jørgensen.

"Men vores leder har ikke mulighed for at honorere indsatsen ud over den almindelige løn. Det skal komme fra arbejdsgiveren, Tårnby Kommune. Det håber vi, de kigger på. Borgmesteren har rost os og sagt, at det vi har gjort, har været helt fantastisk. Eller "allerhelvedes godt", som forvaltningschefen udtrykte det. Jeg synes, at den ros er rigtig dejlig, men man må gerne kunne se det på lønsedlen".

Også Anja Thorsager har noteret sig at, personalet er blevet rost, men også hun så gerne, at anerkendelsen blev fulgt op af mere i løn.

"For mig virker de fine ord lidt som varm luft – vi går jo bare ud og arbejder videre".

DET BØR KOSTE

En indsats ud over det sædvanlige skal belønnes, men medlemmernes sikkerhed er ikke til salg, understreger formand Tina Græsted.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO: COLOURBOX

"Der er ingen tvivl om, at mange medlemmer udfører en ekstraordinær stor indsats under corona-pandemien, og det bør de naturligvis honoreres for", mener formand for FOA SOSU, Tina Græsted.

Hun forstår derfor godt de medlemmer, der undrer sig over, at der ikke automatisk følger et tillæg med, når man arbejder med smittede borgere eller patienter.

"Men det ville være en glidebane, hvis vi satte vores sikkerhed til salg", mener hun.

"FOA har kæmpet for, at risikogrupperne kan få fuld løn, selvom de har måttet blive hjemme eller er blevet flyttet til andre opgaver. Og vi har kæmpet for værnemidler, teststrategi og anerkendelse af smitte som arbejdsskade. Arbejdsgiverne må aldrig kunne købe sig fra ansvaret for vores sikkerhed, men når det er sagt, bør de heller ikke kunne rende fra regningen, når deres medarbejdere knokler en vis legemsdel ud af bukserne".

IKKE RISIKOTILLÆG

Det har været fremme i medierne, at der visse steder er forhandlet risikotillæg for særlige grupper, men det er misvisende, understreger Tina Græsted.

"De aftaler, vi har set, drejer sig om tillæg for at være i beredskab og blive kaldt på arbejde uden de sædvanlige varsler. Eller om tillæg for særlige opgaver som undervisning og supervision i forbindelse med corona. Der er ikke tale om risikotillæg".

Når man ser coronaindsatsen i et større perspektiv i stedet for at se isoleret på, hvem der har udsat sig særligt for smitte, er der mange, der har ydet – og stadig yder – en ekstraordinær indsats, mener hun.

"Hvis man eksempelvis flytter personale til særlige Covid-afsnit, må dem, der bliver tilbage på de almindelige afdelinger løbe hurtigere, udvise mere fleksibilitet og påtage sig nye opgaver. Det bør også koste".

Men bolden ligger hos arbejdsgiverne, understreger Tina Græsted.

"Det er desværre ikke os, der bestemmer, hvad medlemmerne skal have i løn, og hvis arbejdsgiverne vil forhandle tillæg for vores medlemmer, skal de endelig ringe. Vi skal nok sidde klar ved telefonerne, og mens vi venter, gør vi os klar til de kommende lokallønsforhandlinger. Indsatsen under corona er oplagt at få i spil i forbindelse med lokale lønforhandlinger, fordi det er så forskelligt, hvad man har stået i".

Læs om FOAs kampe og sejre for medlemmernes sikkerhed under coronakrisen:

www.foa.dk/forbund/temaer/a-i/corona-virus/foas-indsatser-under-pandemi

ET HAV AF KLAGER HJALP

Elisabeth Andersen fik brug for hjælp fra FOA SOSU, da hendes jobafklaringsforløb blev stoppet, inden det var begyndt, og jobcenteret afviste at anerkende, at hun var syg.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

.....
Mails frem og tilbage, partshøringer, lægeerklæringer, korrespondance med jobcenter, klage til jobcenter, anmodning om aktindsigt, klage til Ankestyrelsen.

Eller med andre ord et forløb, der ville kunne få enhver til at miste overblikket og give op.

Sygehjælper Elisabeth Andersen gætter på, at det også ville være sket for hende, hvis ikke hun var blevet taget i hånden og hjulpet igennem den labyrint, som en sygdomsmelding kan føre med sig.

RYGGEN SAGDE STOP

Det er 10 år siden, Elisabeth Andersen første gang fik problemer med ryggen. I de første år lykkedes det hende ved hjælp af smertestillende medicin at

passe sit arbejde på et plejecenter, men i juli 2019 gik den ikke længere.

"Jeg kunne dårligt bøje mig ned og hjælpe en borger med at få strømper på", fortæller Elisabeth Andersen, der blev sygemeldt og senere opsagt.

Diagnosen lød, at hun havde ud-

viklet slidigt med invaliderende rygsmerter og ikke kunne tåle et arbejde med vrid i ryggen og tunge løft.

SLUT MED SYGEDAGPENGE

I februar 2020 fik Elisabeth Andersen den besked fra jobcenteret, at hun

ikke længere ville kunne modtage sygedagpenge. Hun skulle i gang med et forløb for at få afklaret sine fremtidige muligheder på arbejdsmarkedet, og hun ville i stedet for sygedagpenge få ressourceforløbsydelse.

Så langt så godt.

Men allerede måneden efter, i marts, var jobcenteret der igen med en ny afgørelse: De mente, at Elisabeth Andersen ville være i stand til at passe et arbejde, når blot det ikke belastede ryggen i samme omfang. Jobafklaringsforløbet skulle

derfor stoppe, og hun skulle raskmeldes.

Det hører med til historien, at Elisabeth Andersen i samme periode fik fjernet sit ene øje efter en infektion. Det var dog ikke noget, jobcenteret lod indgå i afgørelsen, da hun har været næsten blind på det pågældende øje i 25 år.

Efter en klage forlængede jobcenteret dog alligevel sygemeldingen en måned på grund af det, som de i afgørelsen beskrev som "en øjeninfektion", selvom fjernelsen af øjet også havde afsløret forstadier til cancer.

Men i april 2020 faldt hammeren igen, og Elisabeth Andersen blev raskmeldt af jobcenteret.

"Men jeg *kunne* simpelthen ikke arbejde", fortæller Elisabeth Andersen, der derfor ikke kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet og dermed ikke få dagpenge.

KLAGE EFTER KLAGE

Under hele forløbet har Elisabeth Andersen haft fagforeningen ved sin side.

FOA SOSU har på hendes vegne klaget over jobcenterets sagsbehandling, over sagsbehandleren, over manglende partshøring, over jobcenterets første afgørelse og over jobcenterets anden afgørelse.

Det sidste skud i bøssen var at sende sagen til Ankestyrelsen, og i september 2020 kom svaret:

Ankestyrelsen mente ikke, at jobcenteret havde lagt tilstrækkelig vægt på Elisabeth Andersens helbredsoplysninger, og grundlaget for at raskmelde hende var ikke tilstrækkeligt.

Ankestyrelsen afgjorde derfor, at jobafklaringsforløbet skulle genop-

tages med udbetaling af ressourceforløbsydelse.

VIL GERNE I FLEKSJOB

Hvad fremtiden bringer, og hvad jobafklaringen når frem til, ved Elisabeth Andersen ikke, men hun vil gerne arbejde i det omfang, hun kan, og håber at blive godkendt til et fleksjob.

Hvornår jobafklaringsforløbet slutter er uvist, så indtil videre nøjes hun med at glæde sig over, at der

30 års kontingent til fagforeningen har været alle pengene værd, erklærer Elisabeth Andersen.

bliver gjort en reel indsats for at finde ud af, hvor meget hun kan holde til at arbejde, og hvilke opgaver hun kan varetage.

"Hvis ikke fagforeningen havde været der, ville jeg have givet op. Jeg har betalt kontingent i over 30 år, men pengene er godt givet ud", erklærer hun.

KOGEBOG TIL PLEJEPERSONALE

Gladsaxe Kommune har udgivet en håndbog om smørrebrød for plejepersonale. Håndbogen ligger frit tilgængelig også for medarbejdere fra andre kommuner.

Baggrunden er, at ikke alle yngre medarbejdere eller medarbejdere med en anden kulturel baggrund kender de danske smørrebrødstraditioner, og

at det for en småtspisende ældre kan være afgørende for appetitten, hvordan et stykke smørrebrød tager sig ud.

Håndbogen gennemgår forskellige former for pynt og guider til klassikere som eksempelvis dyrlægens natmad, kartoffelmad og anretning af fiskepålæg. Desuden giver den forslag til blød og cremet mad og gennemgår, hvordan man kan anrette og pynte lune retter.

Til håndbogen hører også 10 små film, som gennemgår anretningen af udvalgte stykker smørrebrød.

Find materialet ved at scanne QR-koden med din iphone eller gå ind på www.gladsaxe.dk/smoerrebroed

Læs tidligere artikel fra FOA SOSU, "Superbruger i smørrebrød", om baggrunden for projektet: <http://kortlink.dk/28kht>

FUP ELLER FAKTA

Mange deler information om sygdom og sundhed på sociale medier som Facebook og Instagram. I øjeblikket cirkulerer der masser af fakta og ikke mindst myter om Covid19 og vaccination.

I denne video fra Sundhedsstyrelsen kan du få et par fingerpeg til, hvordan du kan vurdere, om informationen stammer fra en troværdig kilde:

<http://kortlink.dk/2a3qa>

SIG DET HØJT

Er dagligdagen blevet mere presset på din arbejdsplads? Er der måske en risiko for, at der kan ske alvorlige fejl eller svigt? Er der brug for at få sat fagligheden forrest?

Læs om de 7 tegn på, at fagligheden er under pres, læs om 15 veje til at sætte fagligheden forrest, og find dialogværktøjet, der kan gøre det lettere at tale om det, der er svært.

www.foa.dk/sig-det-hoejt

STRATEGI FOR ARBEJDSMILJØ

FOA SOSU har udarbejdet en ny strategi for arbejdsmiljø, blandt andet med fokus på stærke arbejdsfællesskaber. Find den på

www.foa.dk/sosu-amstrategi

»VI DANSER CORONAEN VÆK«

Mens verden ventede på en vaccine, fandt personalet på plejecenter
Toftehaven deres eget middel mod corona. ►►►

TEKST ANNE GULDAGER
FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

"Nu skal vi danse!"

Arbejdsmiljørepræsentant Lone Abildskov var ikke i tvivl, da hun hørte, at der verden over var mennesker, der udfordrede coronapandemien ved at danse.

Piloter, brandmænd, børn i fattige afrikanske landsbyer, præster og nonner, ansatte i supermarkeder, i sundhedsvæsenet m.fl. dansede den sydafrikanske dans "Jerusalem" og lagde videoererne på sociale medier.

Og selvfølgelig skulle personalet på Plejecenter Toftehaven være med, mente Lone Abildskov.

ALLE FÅR HUMØRET OP

"Vi havde haft et hårdt forår med nedlukningen, og i august begyndte det hele forfra. Jeg kunne mærke,

at stemningen forandrede sig, og at flere begyndte at hænge med hovederne. Vi havde brug for noget, der kunne holde humøret oppe. Så da jeg hørte fra en kollega med afrikanske rødder, at folk dansede mod corona, tænkte jeg med det samme, at det skulle vi også", fortæller Lone Abildskov.

Selvom Toftehavens personale for længst har lært trinene til "Jerusalem" og givet opvisning for beboerne, danses der stadigvæk tre gange om ugen i et kvarter.

"Vi bliver simpelthen helt andre personer, når vi har været i gang. Alle får humøret op, og vi går tilbage til arbejdet med store smil på. Vi er helt lalleglade resten af dagen", siger Lone Abildskov.

Hun tilføjer, at også afdelings-sygeplejersken er begejstret og danser med hver gang.

Personalet skiftes til at blive hos beboerne på afdelingen, mens der

danses, men mange beboere nyder at være med som tilskuere.

VIGTIGT MED ET AFBRÆK I HVERDAGEN

Da centerleder Annie Andersen blev præsenteret for ideen om dans i arbejdstiden, var hun overrasket men ikke afvisende, fortæller hun.

"Det var nemt at sige ja til. Alle havde det stramt med corona. Hvis man vil have glade medarbejdere, der trives, er det vigtigt med et lille afbræk i hverdagen. Og så er der nok heller ikke så langt fra tanke til handling hos os", siger Annie Andersen, der opfordrer til, at ideen breder sig.

"Det kan godt være, at der er nogle, der synes, at det lyder lidt mærkværdigt. Hvis ikke jeg havde set medarbejdernes begejstring, da de kom og spurgte, om det kunne lade sig gøre, tror jeg heller ikke, jeg selv havde tænkt, at det lige var dans, vi skulle kaste os over".

Annie Andersen danser selv med, når tiden tillader det, og har derfor på egen krop mærket, hvilken forskel de få minutter med musik og bevægelse gør.

"Der bliver grinet, der bliver svedt, og det giver så meget energi", mener hun.

Så corona eller ej. På Toftehaven vil de blive ved med at danse.

GLÆD DIG TIL FLERE MEDLEMSFORDELE

Når corona igen tillader os at gå på museum, slår Arbejdermuseet i København dørene op til endnu flere fordele for medlemmerne af FOA SOSU.

Som medlem har du og en voksen ledsager gratis adgang. Det samme har dine hjemmeboende børn under 18 år.

Den særlige medlemsordning giver dig desuden 10 procent i rabat i museumsbutikken og kaffebaren samt 15 procent i rabat, hvis du ønsker at leje museets smukke festsal til bryllup eller lignende.

For at du kan benytte dig af den gratis adgang, skal du huske at

medbringe dit PlusKort, da det også fungerer som dit medlemskort til FOA SOSU.

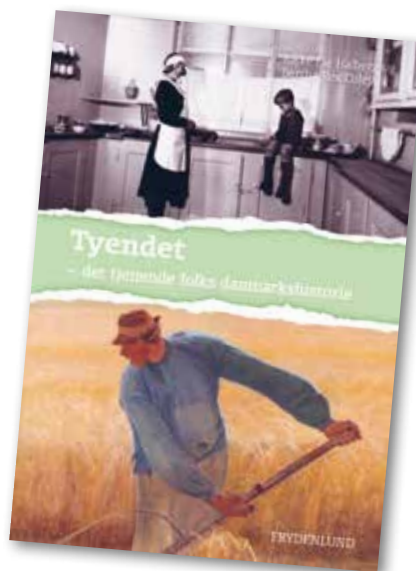
Hent dit Pluskort her:
<http://kortlink.dk/2a3uq>

DET TJENENDE FOLKS DANMARKSHISTORIE

I 2019 fejrede FOA SOSU, at det var 120 år siden, de københavnske tjenestepiger gjorde oprør og dannede den forening, der siden ved knopskydning blev til FOA SOSU.

I år er der endnu en grund til fejring. At tjenestepigerne dengang besluttede at stå sammen førte nemlig i 1921 til, at tyendeloven blev ophævet, og tjenestefolkets rettigheder derved blev meget forbedret.

I anledning af 100-året har forlaget Frydenlund udgivet bogen "Tyendet – det tjenende folks danmarkshistorie", målrettet historieundervisningen i gymnasiet. Bogens hovedfokus er tiden frem til 1921, men der er også blevet plads til nyere tid, blandt andet et afsnit om nutidens kønsopdelte arbejdsmarked.

SE BESTYRELSEN OVER SKULDEREN

Som noget nyt udgiver FOA SOSUs bestyrelse efter hvert bestyrelsesmøde en kort orientering om nogle af de punkter, bestyrelsen beskæftigede sig med på mødet.

Find det her:
www.foa.dk/afdelinger/sosu/om-os/bestyrelsen

TESTER KOLLEGERNE

For Lene Møller-Johansson og Søs Garfort har corona betydet en ny arbejdsopgave, når de tester deres kolleger i ældresektoren i Furesø Kommune

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Alle kender til bevidstløshed vejledningen om at holde afstand, men for social- og sundhedsassistenterne Lene Møller-Johansson og Søs Garfort (billedet) har corona faktisk betydet, at de indimellem kommer *tættere* på deres kolleger end normalt.

De er nemlig en del af det team af

social- og sundhedsmedarbejdere, der i Furesø Kommune tester kollegerne i kommunens ældresektor.

Medarbejderne har tilbud om test hver 14. dag (reportagen er skrevet i november, *red.*). Og tre dage om ugen sidder personale klar til at teste.

"Det kræver lidt teknik at få lagt

tungen ned, men ellers er der ikke noget svært ved det. Jeg drømte dog for nylig, at podepinden var for lille, så jeg ikke kunne få den langt nok ind", griner Søs Garfort.

"I begyndelsen var der nogle, der var lidt betænkelige ved at skulle testes af kolleger. De brød sig ikke om at oplyse deres CPR-nummer til en kollega, og de var bange for, at vi kunne se i systemet, hvis de havde fået foretaget eventuelle andre test", siger Lene Møller.

"Og det kan vi også. Men vi gør det ikke", fortæller hun.

Både Lene Møller-Johansson og Søs Garfort havde i begyndelsen indimellem svært ved at finde de rigtige rekvisitioner på skærmen, fordi de var så optagede af ikke at komme til at se noget forkert.

Skulle det alligevel ske, har de naturligvis tavshedspligt, og de har ikke adgang til at se resultaterne af eventuelle test, heller ikke af de coronatest, de selv har foretaget.

Det er meget forskelligt, hvor mange der bliver testet i løbet af en dag.

"Forleden dag havde vi 45, en anden dag havde vi 4, men på en almindelig dag kommer der mellem 21 og 28. Særligt i starten brugte vi meget tid på bare at sidde og vente. Det var frustrerende, når man også skal nå sine almindelige opgaver, men der er mere styr på det nu", siger Lene Møller-Johansson.

"Det er rart, når folk kommer i serier, for så skal vi ikke have udstyret af og på hele tiden og skifter kun handskerne".

Det er ikke alle, der er har det lige så afslappet med at blive testet som Anne Bondegaard her.

"Der er nogle, der går i panik og er ved at kaste op, allerede når vi nærmer os med pinden. De kan godt blive lidt flove over det, men så må vi jo bare sige, at det altså er helt normalt", siger Lene Møller-Johansson.

Når der er podet, sættes prøverne i køleskabet, hvor de senere på dagen afhentes af en transport fra Statens Serum Institut.

FOA SOSUs bestyrelse (øverst fra venstre: Bestyrelsesmedlem Kate Blumensaaft Flenting, faglig sekretær Eva Lorenzen, faglig sekretær Camilla Pedersen, formand Tina Græsted, faglig sekretær Maria Konstantinidou, faglig sekretær Janine Almy, bestyrelsesmedlem Susanne Yesilmen (ny i bestyrelsen). (Nederst fra venstre:) Bestyrelsesmedlem Heidi Kelm Jensen, bestyrelsesmedlem Susan McAlden, bestyrelsesmedlem Lene Tesdorph Jørgensen, suppleant Charlotte Bartholin (ny i bestyrelsen), suppleant Christina Salkvist Frederiksen, og næstformand Charlotte von Mehren. Bestyrelsesmedlem Lisbeth Glaven er ikke med på billedet.

NYE KRÆFTER

På fagforeningens generalforsamling i november 2020 blev valgt to nye medlemmer til bestyrelsen og en ny faglig sekretær.

Social- og sundhedsassistent Camilla Pedersen, blev valgt som faglig sekretær. De i alt fire faglige sekretærer udgør sammen med formand og næstformand fagforeningens daglige politiske ledelse og har deres arbejdsplads på Godthåbsvej.

Det var en generalforsamling i coronaens tegn med afstand, afsprittet talerstol og maskepåbud.

På generalforsamlingen var også valg til faggrupperepræsentanter og til posterne som kritiske revisorer. Find dem her: www.foa.dk/afdelinger/sosu/om-os/oevrige-tillidsvalgte

»JEG HÅBER, DE HAR HUSKET OS«

Social- og sundhedsassistent Linda Lundqvist håber, at indsatsen under pandemien vil smitte af på lønnen.

TEKST OG FOTO ANNE GULDAGER

"Jeg elsker stjernestunderne med beboerne. Jeg elsker at lære en beboers livshistorie at kende og at forsøge at leve mig ind i, hvilket menneske hun har været som mor eller i sit arbejdsliv. Jeg går hjem hver dag og føler, at jeg har været noget for andre. Tænk at få lov at betyde så meget for et menneskes liv".

Social- og sundhedsassistent Linda Lundqvist er bærer af så meget faglig stolthed og kærlighed til faget, at man ikke kan undgå at blive smittet. Det oplevede tilhørerne, da hun gik på talerstolen på efterårets generalforsamling i fagforeningen – og da bladet en måned senere er på besøg, er kærligheden intakt.

Linda Lundqvist lægger ikke skjul på, at det har været mere end hårdt at knokle under en pandemi, men selv corona kan hun smile ad.

"Beboerne siger, 'hvad er der med hende corona?'. Hun er blevet en dame, og vi er enige om, at hun skal fyres", ler hun.

HISTORIEN OM ELSE

"Da Mette (Frederiksen, *red.*) i foråret sagde, at alle skulle gå hjem, undtagen dem, der arbejdede i kritiske funktioner, tænkte jeg 'Yes, det er mig!', siger Linda Lundqvist og løfter armene op over hovedet.

"Jeg tænkte, at nu skulle vi rigtig ud og vise, at vi er vigtige for samfundet. Det gjorde vi, og folk klappede ad os. Men så kom historien om Else, og om hvordan hun blev behandlet på et plejecenter i Aarhus og så var det det, der løb med opmærksomheden. Den historie kunne ikke være

kommet på et værre tidspunkt".

Også tiden har gnavet i den positive opmærksomhed, der regnede ned over frontmedarbejderne i pandemiens begyndelse, mener hun.

"Det virker som om, folk er blevet trætte af at høre om de der helte i sundhedsvæsenet", siger Linda Lundqvist, der dog ikke brug for

folkets hyldest for at tro på sit eget værd.

"Det her har styrket min bevidsthed om, at jeg har et vigtigt job. Man kan undvære biografer og restauranter, men os kan man ikke undvære. Jeg håber, at arbejdsgiverne har husket det under overenskomstforhandlingerne".

Linda Lundqvist går langt for at glæde beboerne. I bestræbelserne på, at plejecentrets beboere skulle have en god jul trods omstændighederne, iførte hun sig både julemands- og Lucia-kostume. Her flyver hun sammen med Superman elev Camilla Lindhart. Foto: Privat

PENGE TIL KRISECENTER

FOA SOSUs bestyrelse besluttede på sit møde i december at tildele Grevinde Danner-stiftelsen et beløb på 6.000 kroner til julehjælp. Beløbet kommer fra den pulje, der var afsat til medlemsaktiviteter, men som ikke blev opbrugt i 2020 på grund af corona-restriktioner.

APV OG CORONA

Leder du efter et apv-skema til hurtigt at tage corona-temperaturen på arbejdspladsen, fx på et personalemøde? Hvilke udfordringer og risici ser vi? Hvad lykkes vi godt med? Hvad er der brug for, at vi gør nu? Find det nemme skema her:

<http://kortlink.dk/2a3q9>

SENIORKLUBBEN

Det er svært at spå om, hvornår det igen bliver muligt at mødes til arrangementer i Seniorklubben. Hold øje med kalenderen på foa.dk/sosu-arrangementer eller i FOA SOSUs nyhedsbrev.

Dette gælder i øvrigt også FOA SOSUs øvrige aktiviteter.

Kalender: www.foa.dk/sosu-aktiviteter

GRATIS KURSUS OM DEMENS

I arbejdet med mennesker med demens er der brug for viden og særlige redskaber.

Videnscenter for Demens har udbudt et nyt online-kursus "ABC Demens – udfordrende adfærd".

Her lærer kursisten om baggrunden for den dementes adfærdssændringer og psykiske symptomer, og hvordan man arbejder systematisk og tværfagligt med den udfordrende adfærd. Målgruppen er ansatte på plejecentre, i hjemmeplejen og på bosteder, der arbejder med mennesker med demens, som har en udfordrende adfærd.

Kurset er gratis og varer ca. halvanden time. Modulerne kan tages i kursistens eget tempo.

Det er bygget op omkring teori, opgaver og cases, og kursisten præsenteres både for illustrationer, film og tekst.

Det nye kursus samt andre gratis kurser om demens kan du finde her: www.videnscenterfordemens.dk/abc

PODCAST OM INNOVATION PÅ VELFÆRDSOMRÅDET

Podcasten "Omsorg på nye veje" sætter fokus på, hvordan innovation kan styrke velfærdssektoren til fremtidens udfordringer.

I serien taler podcasten med

Illustration: Colourbox

SOSU-elever, undervisere og innovationsfolk fra både den offentlige og private sektor. Målet er at klæde elever og medarbejdere på til en fremtid, hvor der skal tænkes i nye baner.

Find podcasten i din podcast-app eller på <https://sosuranders.dk/nyheder/podcast-omsorg-paa-nye-veje/>

FIRE **DÅRLIGE** GRUNDE TIL **IKKE** AT VÆRE MEDLEM AF FOA

»TIDEN ER LØBET FRA FAGFORENINGER«

→ Kollektive aftaler om løn og arbejdsvilkår er ikke kommet af sig selv. Hvis vi ikke havde kollektive aftaler, ville vi risikere, at arbejdsgiverne valgte den medarbejder, der var villig til at sælge sig selv billigst. Kun ved at stå sammen, står vi stærkt over for arbejdsgiverne. Det gælder ikke kun løn, men også arbejdsvilkår, muligheder for kompetenceudvikling osv.

»JEG FÅR JO DET SAMME I LØN, UANSET OM JEG ER MED I FAGFORENINGEN«

→ Det er rigtigt, at man som ikke-medlem er omfattet af den samme overenskomst, men dele af lønnen forhandles lokalt. Som medlem kan man få hjælp i FOA SOSU til forhandling af sin individuelle løn, for eksempel i forbindelse med jobskifte eller kompetenceudvikling.

Ufatteligt mange oplever desuden, at der er fejl på deres lønsedler. Medlemmer kan få et løntjek hos deres tillidsrepræsentant, og er der sket fejl, holder fagforeningen fast, indtil man har fået det, man har krav på.

»JEG HAR FUNDET ET BILLIGERE ALTERNATIV«

→ Når man er ansat på en FOA-overenskomst, er der ingen andre, der kan forhandle ens vilkår. Man kan godt hente rådgivning andre steder, men i selve forhandlingssituationen står man alene over for ledelsen, hvis man ikke er medlem af FOA.

»JEG HAR SLET IKKE RÅD«

→ Der er mange penge at spare, hvis man gør brug af de rabatter, der følger med et FOA-medlemskab. Der er adgang til både billigere bank og forsikring og rabat på daglige indkøb, indkøb af rejser og meget mere. Jo mere, man bruger rabatordningerne, jo lavere bliver prisen for et medlemskab.

NÅR NØDEN ER STØRST, ER SKÆRMEN NÆRMEST

Da corona spændte ben for uddannelse af fagforeningens tillidsrepræsentanter, måtte nye metoder tages i brug.

TEKST ANNE GULDAGER

ILLUSTRATION KAMILLA WICHMANN

"Slam!"

Fra den ene dag til den anden måtte fagforeningen slå døren i for uddannelse af tillidsrepræsentanter, da corona for et års

tid siden ramte Danmark.

FOAs hovedbestyrelse besluttede, at al uddannelsesaktivitet landet over skulle sættes på stand by indtil efter

sommerferien.

Tillidsrepræsentanter, der allerede var i gang med deres uddannelse, kunne ikke gøre den færdig som planlagt, og andre blev stoppet, før de

overhovedet var kommet i gang.

Efter sommerferien var der en kort periode, hvor smittetallet igen tillod tillidsrepræsentanterne at komme indenfor, men hurtigt steg tallene så meget, at det var udelukket at være fysisk sammen på tværs af kommunegrænser.

BEKYMNINGER GJORT TIL SKAMME

Det naturlige valg var derfor at gøre uddannelsen virtuel.

Fagforeningens undervisere, Katja Vandsted og Maria Grøndahl gik i træningslejr og fik skruet en uddannelse sammen, der kunne fungere, selvom man ikke sad i samme lokale.

Det uvante skærmarbejde satte sig i underviserens skuldre og nakke,

men bortset fra dét blev alle bange anelser gjort til skamme, fortæller Katja Vandsted.

"Min bekymring var, at det kunne blive teknisk kompliceret for nogle af dem, der jo ikke er vant til at arbejde ved en PC. Men alle gik på med krum hals, og jeg har kun ros og anerkendelse til kursisterne. De var så glade for at se hinanden igen og få noget viden".

KROPSSPROG ER SVÆRT PÅ SKÆRM

Ifølge Maria Grøndahl og Katja Vandsted er de "virtuelle" tillidsrepræsentanter lige så veluddannede som dem, der er uddannet på Godthåbsvej.

"Vi er kommet igennem det hele og har også gennemført virtuelle MED-møder, sygefraværssamtaler og

tjenstlige samtaler”, fortæller Maria Grøndahl.

”Det eneste, der har været svært at gennemføre online, er undervisningen i den del af kommunikation og forhandling, som handler sig om

kropssprog. Det vil vi gerne samle op på, når vi kan få kursisterne indenfor igen”, tilføjer hun.

UNDERVISNING I PARKEN

Både Katja Vandsted og Maria Grøndahl glæder sig til, at de igen kan være i samme rum som deres kursister, men der er erfaringer fra undervisningen online, der skal trækkes med ind i rummet, mener de.

”Pausegymnastikken skal helt sikkert være en del af uddannelsen

fremover. Vi har fundet ud af, at deltagerne er friske på at gøre alt muligt skørt – for eksempel at danse rundt med en banan”, griner Maria Grøndahl.

”Vi har også lært, at man ikke skal være bange for at gøre tingene på nye måder alt efter omstændighederne”, tilføjer Katja Vandsted.

”Jeg tror, vi vil være hurtigere til at sige ’Nu prøver vi’ og for eksempel rykke undervisningen ud og sidde i rundkreds i parken, hvis solen skinner”.

HVORDAN HAR DET VÆRET, AT GRUNDUDDANNELSEN TIL TILLIDSREPRÆSENTANT PLUDSELIG SKULLE FOREGÅ ONLINE?

Bo Nandov, Hjemmeplejen Baunehøj, Lyngby-Taarbæk

Jeg synes, det har fungeret fint. Men det var en fordel, at vi allerede var halvvejs i uddannelsen og derfor kendte hinanden i forvejen. Det må være svært at skulle præsentere sig selv for en masse nye mennesker på ”fjernsyn”.

Første gang vi skulle samles online, kunne jeg ikke få det til at fungere med kamera. Der kunne jeg godt mærke, at man mister lidt, når de andre ikke kan se en, og man ikke er til stede på samme måde.

Jeg har også savnet at komme lidt væk fra arbejdspladsen og ind på Godthåbsvej.

Men alt i alt har det været en god oplevelse, når det nu ikke kunne være anderledes. Og det har da også været sjovt at prøve det der med at arbejde hjemmefra. Det er jo så moderne.

Helle Winzent Vilain, Porsehaven, Høje-Taastrup

Jeg havde allerede prøvet at være til virtuelle møder i MED, så jeg syntes, det var fint med online undervisning. Så slap jeg også for at køre en time hver vej til og fra Godthåbsvej.

Udfordringen har været, at det er sværere at aflæse kropssprog, når man sidder ved en pc. Desuden har jeg savnet pauserne, hvor vi normalt ville tale med hinanden om ting, der ikke lige havde med undervisningen at gøre.

Men der var også fordele. For eksempel skabte det større ejerskab under gruppearbejdet. Når jeg noterede fra vores snakke, kunne jeg dele skærmen, så de andre kunne følge med i, hvad jeg skrev.

Den virtuelle undervisning har været et godt alternativ. Hvis vi skulle have ventet med at færdiggøre vores uddannelse, ville vi eksempelvis ikke have kunnet udfylde vores rolle som bisidder ved tjenstlige samtaler. Det kan vi nu.

EN DAG I RÅDGIVNINGEN

Fagforeningen modtager hver dag en lang række spørgsmål fra medlemmerne.

Læs nogle af de mange spørgsmål og svar her.

? Jeg bor på landet. Kan jeg blive væk fra arbejde, hvis der er så meget sne, at jeg ikke kan komme frem på cykel?

! Først og fremmest skal du ikke bare blive væk, men selvfølgelig give besked. Hvis du kan sandsynliggøre, at det ikke er muligt for dig at komme frem på grund af vejret, skal arbejdsgiveren godtage det. Men du vil som udgangspunkt blive trukket i løn, medmindre du kan få en aftale om at betale for timerne med afspadsering eller feriedage.

Og husk, at det er arbejdsgiverens ansvar, at du, når arbejdsdagen er begyndt, kan komme sikkert ud til borgerne og udføre dine arbejdsopgaver, også når det er sne og glat.

? Kan min arbejdsgiver pålægge mig at blive vaccineret?

! Nej vaccination er et tilbud, det er ikke tvang. FOAs formand Mona Striib og fagforeningens formand Tina Græsted anbefaler medlemmerne at lade sig vaccinere, men det er noget, du selv bestemmer.

Af samme grund får du heller ikke løn, hvis du bliver tilbudt vaccination uden for arbejdstiden. Når vaccinationen ikke er et krav, har du heller ikke krav på løn.

? Mit barn er sendt hjem fra børnehave, fordi der er en, der er smittet med corona. Er loven om ret til dagpenge for op til 10 dage stadig gældende?

! Ja. Loven er forlænget, så du vil stadig kunne få dagpenge i op til 10 dage for pasning af et barn under 13 år, der er hjemsendt på grund af Covid19. Det gælder, hvis barnet enten er smittet, eller er nær kontakt til en smittet. Loven gælder til og med 31. marts. Det er en betingelse, at man ikke har omsorgsdage eller afspadsering, der kan bruges på pasning af barnet.

? Jeg har taget mange ekstravagter i den senere tid, men ved ikke, om jeg har fået alle mine tillæg. Kan jeg få lavet et løntjek i FOA?

! Ja det kan du. Som udgangspunkt er det din tillidsrepræsentant, der hjælper dig med et løntjek. Tillidsrepræsentanten kan få hjælp i afdelingen eller hos fællestillidsrepræsentanten, men det er i første omgang tillidsrepræsentanten, du skal have fat i. Hvis du ikke har en tillidsrepræsentant, skal du have fat i fællestillidsrepræsentanten. Medlemmer, der ikke har en fællestillidsrepræsentant, får selvfølgelig hjælp i fagforeningen.

Fagforeningen inviterer desuden jævnligt til møder, hvor du kan lære at tjekke din egen lønseddel. Møderne er dog indtil videre aflyst frem til påske på grund af forsamlingsloftet, men hold øje med fagforeningens nyhedsbrev.

Ved redaktionens slutning havde FOA SOSU lukket for personligt fremmøde. Find oplysninger om telefontider på **foa.dk/sosu-kontakt**

SOSU-kryds

SOSU X	SKADE-LIGT	TV-KONTROL	STED-ORD	KORN-SORT	TYR-KIET	★	GUD	FUGL FRONT-PERSONALE	← ANNO CIRKA TIDSAN-GIVELSE
IKKE SIKKERT		1				HOVED-STAD AFTALE			
FILTER			VARE TV-MÆRKE						
HÅNE							20		TON X
KLO					SLUT-TEDE KORT				

★	↓	BRAN-CHE	PLANTE	BYTE	DYR	VANDRE	TONE OLIE-KONCERN	10	OP-FØRER FLY-UDGANG		SLAGER GRINE	5
RETRÆTE					7				BIL-UDSTYR TO ENS			ITALIEN UD-BRUD
BYDEL ↖ 3				INDE-LUKKE LEGE-TØJ			BOMULD SØGT		14	MOD BUNDEN TRÆ		16
LARGE		FRISKE FINDES				VISKES UP RÆKKE					HÆNDE PAPE-GØJE	
LEGE-TØJ				SPORTS-FOLK SÆRE					SANDE-LIG STUEN			NORGE STERIL
PATINA	9		OKSE CHECK-TAL		2		505 MØDES		OP-SNUSER MALM			
500		TINDE PRÆMIE				VÆRET PÅ BENENE LEGEMS-DELE			17	FODRER MODERNE		
STØR-RELSE (FORK.)			GUDINDE SKILTE-TEKST				GRÆKEN-LAND TEMA	19	DESSERT FILM-SKAB		VIDE TONER	6
★	└─→										8	TYSK-LAND OVERGANG
H.C. ANDERSEN- ROMAN KLODSET			DRIK DYRE-HAVE			ENGELSK FRØKEN					LAV-VANDE FORBUND	
MEDI-CINAL-FIRMA					15	ANONYM TONE	11	SPILLER KOMEDE TÆT PÅ				SPORTS-UDSTYR
DÆK-NING			ILT NYDELIG			NEDBØR VIKLE			UJÆVN FRED		STILLING KONCERN	
UDEN		STRØM-ME HØFLIG TILTALE			13		101	STOLT-HED RØG		LEGITI-MATION BIORD		ANNO KIGGE
1501			KNØB SYD			PRØVE NORD	4					12
KÅRE MØLBAK									GANG	18		★

Send ind & vind!

Send løsningsordet senest den 8. marts i en mail til

angul@foa.dk og deltag i lodtrækningen om en SOSU-taske. **Vinder af sosu-krydsen i sidste nummer blev:** Carina Bergenstoff, Brøndby.